

de Jacobsladder

Kwartaaluitgave van de Stichting tot Behoud van het Cultureel Erfgoed van Jacobswoude, onder redactie van de Historische Vereniging O.C. van Hemessen

GEOCTROIJEERDE
ORDONNANTIE
OP HET
WEREN EN BLUSSEN
VAN
BRAND,
BINNEN DE
VRYE EN HOOGHE HEERLYKHEID
VAN
ESSELIKERWOUDE
EN
HEER JACOBOWOUDE.

TE ROTTERDAM,
By DIRK VIS, Boekverkooper op de Noordblaak,
by de Beurs, 1780.

Bij de voorplaat

Meer over het blussen van branden leest u op pag. 4 e.v.

41^e jaargang nr. 1, januari, februari, maart 2021

SSN 0168-1079

© Historische Vereniging 'Otto Cornelis van Hemessen'.
Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Op tijd opzeggen!

Wilt u – om wat voor reden dan ook – uw lidmaatschap van de Historische Vereniging niet verlengen, vergeet dan niet dit tijdig (vóór 1 december) schriftelijk te melden aan onze penningmeester: Ton Meester, Cantharel 72, 2403 RA Alphen aan den Rijn, e-mail: ton.meester@gmail.com

Lidmaatschap

Wilt u onze Historische Vereniging steunen en de Jacobs ladder voortaan elk kwartaal thuis ontvangen? Bel, schrijf of mail dan naar onze secretaris, Anneke Zwarst, a.h.zwarst@kpnmail.nl (Zie onze site www.hemessen.nl)
De contributie bedraagt € 15,- per jaar en € 25,- voor hen die dit blad per post ontvangen. Te voldoen na ontvangst van de nota op de rekening bij de Regiobank, nummer NL28 RBRB 0850 0174 16 t.n.v. de Penningmeester van de Historische Vereniging 'Otto Cornelis van Hemessen'.

De Jacobs ladder is een uitgave van de Stichting tot Behoud van het Cultureel Erfgoed van Jacobswoude.

www.hemessen.nl

.....

Erelid

- D. Brouwer de Koning, oud-burgemeester van Jacobswoude
- C. Karmelk, oud-penningmeester van de vereniging (2012†)

Voorzitter

- Ed Molenaar
Schouw 17, 2481 CP Woubrugge
telefoon 0172-519766
e-mail: ed.molenaar@ziggo.nl

Secretaris

- Anneke Zwarst
Van Eeghenstraat 40, 2481 XS Woubrugge
telefoon 0172-518186
e-mail: a.h.zwarst@kpnmail.nl

Penningmeester

- Ton Meester Cantharel 72, 2403 RA Alphen aan den Rijn. telefoon 0172-518560
e-mail: ton.meester@gmail.com

Bestuursleden

- Thea Kok-Lansbergen
- Pim Laarmans
- Peter de Lange

Redactie

- Thea Kok-Lansbergen (eindredactie)
Emmalaan 74
2481 BB Woubrugge
telefoon 0172-518 585
e-mail: thea.lansbergen@ziggo.nl
- Pim Laarmans
- Anneke Zwarst

Basisvormgeving en opmaak

Blikveld, Zandvoort

Aan dit nummer werkten mee

Pim Laarmans
Rietje Meijer
Frans Witteman
Anneke Zwarst

Foto's en illustraties

Archief Rietje Meijer
Archief Bep van der Laan
Hans Bax
Pim Laarmans
Eb v.d. Vechte
Frans Witteman

Beeldbewerking

Hugo Tander/Pim Laarmans

Van de voorzitter

Lokale historie boeit veel mensen. Het bekijken van oude foto's van dorpsgezichten, huizen of personen roept vaak een nostalgisch gevoel op. In de Jacobs ladder proberen we telkens weer (nieuwe) oude plaatjes te laten zien, en met mooie verhalen de geschiedenis weer tot leven te wekken.

Steeds meer inwoners van Woubrugge en Hoogmade zijn de laatste jaren lid geworden van onze historische vereniging en/of steunen museum van Hemessen. In het museum werden de exposities tot vorig jaar maart goed bezocht. Helaas konden we daarna geen exposities en/of andere activiteiten meer organiseren. Het museum is al geruime tijd gesloten vanwege de nog steeds voortdurende coronapandemie.

Met de verschijning van deze Jacobs ladder beginnen wij de 41e jaargang van ons kwartaalblad. Het is weer een gevarieerde uitgave. Dit keer een flink aantal artikelen van de hand van onze secretaris én redactielid Anneke Zwarst. Zij schrijft onder andere een mooi artikel met als titel 'Brand blussen', en hoe dat ging door de eeuwen heen, en over het beeldbepalende pand aan de Dokter Lothlaan 1. Al sinds 1951 (dit jaar 70 jaar!) worden op de bovenverdieping van het pand de door O.C. van Hemessen verzamelde objecten tentoongesteld.

INHOUD

Brand blussen	4
Huisvesting brandweer	6
Verdwenen winkeltjes	9
Quiz over Rijnland	3
100 jaar geleden in Hoogmade	12
Verhalen van een dorpsjongen	14
Schaatsen	16
Hoogmade Toen en Nu	20

Frans Witteman ging voor ons na wat er 100 jaar geleden allemaal in Hoogmade gebeurde. Dit en nog veel meer. Enfin, leest u zelf maar.

Voor de kerken in onze dorpen wordt 2021 een spannend jaar. Zal de Onze Lieve Vrouw Geboortekerk herbouwd gaan worden en krijgt Hoogmade de karakteristieke groene torenspits terug?

De Dorpskerk van Woubrugge is al geruime tijd bezig de financiering rond te krijgen om het Mitterreitherorgel uit 1794 te laten restaureren. Er is een herstelplan opgesteld, waaruit blijkt dat nog 90% van het historische materiaal (registers, kas, windladen) voorhanden is. Het zou fantastisch zijn als het monumentale orgel voor toekomstige generaties behouden blijft!

Ten slotte, maar zeker niet onbelangrijk, wil ik graag onze nieuwe adverteerders Veldsink-Veerman Regiobank en Jachtwerf Van Wijk welkom heten! Ook wil ik onze trouwe adverteerders: Hamsmade Interiors, Hoekstra Autoservice, Keur & Keur Overlijdenszorg, Massage Praktijk Woubrugge, Nolina en Westmaas interieur graag nog eens extra onder de aandacht brengen. Mede door deze bij onze vereniging en stichting betrokken bedrijven zijn wij in staat het lidmaatschapsgeld aantrekkelijk te houden!

Ik wens u veel lees- en kijkplezier.

Een hartelijke groet namens het bestuur,

Ed Molenaar

Nieuws uit het museum

V.l.n.r.: Betty Kemper, Anneke Zwarst en Leo van der Voorn

Wat valt er aan nieuws te melden uit het museum? Eigenlijk niets, want door de voortdurende maatregelen vanwege Covid-19 blijft de deur voor bezoekers gesloten. Met z'n vieren komen we nog elke dinsdagmorgen in het museum om te trachten de inventaris te beschrijven en vindbaar te maken. Hans Bax fotografeert alle documenten die in de loop der jaren verzameld zijn. Hij is inmiddels ruim halverwege en heeft nu al vierduizend documenten gefotografeerd vanaf 2013. Leo van der Voorn zoekt alle foto's uit de erfenis van Aad van Mil en Piet van der Ing uit en dat zijn er heel, heel veel. Vervolgens komen deze foto's in albums en als je daar doorheen bladert maak je een wandeling van Ofwegen naar Hoogmade, waarbij je allerlei bekende plekken, gebouwen en personen tegenkomt. Betty Kemper en Anneke Zwarst snuffelen in allerlei oude kranten en tijdschriften naar artikelen die het waard zijn om in het museum te bewaren. In de loop der jaren is veel verzameld, ongetwijfeld met een bepaalde bedoeling, maar lang niet

alles is echt relevant voor ons historisch museum. Daarnaast zijn we bezig met het archiveren van de bibliotheek. Daar was een aantal jaren geleden door de toenmalige vrijwilligers een begin mee gemaakt, maar het wordt tijd dat te voltooien. En

Alphons Ouwerkerk heeft zijn werk naar huis verplaatst zolang de coronamaatregelen gelden. Hij heeft de bestaande inventarislijst van de documenten geactualiseerd, want in de loop der jaren is een dossier wel eens verhuisd naar een andere lade en er zijn ook nieuwe mappen bijgekomen. Al met al zijn we nuttig en op voldoende afstand van elkaar bezig, maar ook wij snakken ernaar dat we weer de schooljeugd en andere groepjes kunnen ontvangen, met voorwerpen en verhalen naar de oudjes toe kunnen gaan en dat de banner met 'Museum

Open' weer elke week voor de deur gezet kan worden. En hopelijk kunt u, mogelijk nog voor de zomer en desnoods digitaal, genieten van de tijdelijke exposities over 75 jaar Bevrijding en de Molens in Kaag en Braassem.

Zoals al eerder gemeld is het de bedoeling dat de eigenaar, gemeente Kaag en Braassem, het pand waarin we zitten verkoopt aan de gebruikers: Museum en Modelbouwvereniging Woubrugge. Dat proces loopt al vanaf maart 2017 en gebleken is dat er nogal wat hobbels te nemen waren en zijn alvorens de daadwerkelijke verkoop een feit is. Het lijkt erop dat het eind in zicht is. Maar wist u dat dit pand oorspronkelijk gebouwd is om de brandweerauto te kunnen stallen op de begane grond en dat er op de 1e etage één kamer ingericht was voor het gemeentelijk archief en één kamer als museum? Elders in dit blad kunt u iets meer lezen over het pand.

Mocht u iets specifiek willen weten of nazoeken, dan kunt u, ook in deze tijd, een afspraak met ons maken. (Betty Kemper: 0172-518711).

Markante inwoner van Woubrugge overleden

Op 28 december 2020 overleed Piet Groot, zoveel jaren kapper aan de Comriekade - en in zijn zaak verkocht hij ook rookwaren.

Op 1 augustus 2017 schonk hij het laatste in de winkel voorradige pakje 'Geurige Pruimtabak' van de Witte Os aan het museum omdat zijn enige klant van pruimtabak was overleden.

Opdat wij hem nooit zullen vergeten.

Wanneer vond wat in Rijnland plaats?

U als trouwe lezer van de Jacobslander bent geïnteresseerd in de historie van uw woon- en leefomgeving. U hebt, mede door het lezen van ons blad, ook enige historische kennis opgedaan. Wij, de redactie van de Jacobslander, dagen u uit uw historische kennis te testen.

Hieronder zetten wij vijf willekeurige historische gebeurtenissen uit deze streek, met aan u de vraag ze in de juiste tijdvolgorde te zetten. De meest historische gebeurtenis bovenaan op uw lijstje en de meest recente als laatste. Op de laatste pagina van deze Jacobslander vindt u de juiste historische lijst, inclusief de jaartallen.

Veel succes met deze uitdaging!

- A. De eerste brug van Woubrugge wordt, in opdracht van Jacoba van den Woude, afgebroken. Een pont neemt de overzet-functie over.**
- B. Verzanding van de uitmonding van de Rijn bij Katwijk, gevolg is een verhoging van het waterniveau in de Rijn.**
- C. Grote brand in het gebouw van de R.K. kerk van de Onze Lieve Vrouw Geboorte- De Goede Herder parochie.**
- D. Lodewijk de Vrome leent de Heerlijkheid Esselikerwoude aan Jacob van den Woude. Bouw slot Ter Woude met kapel.**
- E. De kapel in Jacobswoude (Jaepswou) wordt kerk. Kerkgangers uit Hoogmade gaan te kerk in Jacobswoude.**

Brand blussen

door Anneke Zwarst

Op 4 november 2019 werd Hoogmade (en de rest van Nederland) opgeschrikt door de brand die de RK-kerk verwoestte. En ondanks alle moderne hulpmiddelen die de brandweer tegenwoordig ter beschikking staan, kon deze verwoesting niet voorkomen worden. Maar brand is niet iets van de huidige tijd, integendeel. Hoe werd er vroeger dan geblust, zonder al die handige hulpmiddelen?

Destijds was er veelvuldig sprake van brand, juist omdat toen veel met open vuur gewerkt werd voor verwarmen, koken en bij het uitoefenen van diverse ambachten.

De materialen waaruit gebouwen opgetrokken werden met, goedkope, rieten daken en dicht tegen elkaar aan gebouwd, vormden een gewillige prooi voor vurige vlammen. Een bijna onmogelijke taak om een brand te blussen.

Wat stond in de Middeleeuwen ter beschikking: emmers, zeildoek, water en mensen. Vanaf 1400 worden 'brandkeuren' opgesteld, waarin de organisatie van de brandbestrijding is geregeld. Brandweerdienst was toen een burgerplicht en dat zou nog lang zo blijven. Er was immers een grote hoeveelheid mankracht vereist, want de enige manier om het bluswater bij de brand te krijgen was het aanvoeren van water in emmers. Daartoe werden twee rijen mannen opgesteld vanaf het open water tot aan de brand.

De ene rij zorgde ervoor dat de gevulde emmers van hand tot hand gingen naar de 'blusmannen' die dikwijls op brandladders stonden om te proberen het vuur te doven. Het zal niemand verbazen

dat de emmers bij aankomst nog maar halfvol waren. Was de emmer gelegegd, dan werd die op de grond gegooid en de andere rij mannen gaf dan de lege emmers door naar de waterkant om opnieuw gevuld te kunnen worden. Brandzeilen werden gebruikt om de belendende percelen te beschermen. Daartoe werden ze doorweekt met water en op de daken gelegd. En heel soms werden zelfs de naastgelegen huizen gesloopt om te voorkomen dat de brand oversloeg.

Tot rond 1600 was de emmer eigenlijk het enige hulpmiddel om brand te bestrijden. Tot in de vijftiende eeuw werden vooral metalen, maar ook wel houten emmers gebruikt. Daarna kwamen de leren emmers in zwang, want die waren veel lichter en makkelijker te hanteren en beter tegen brand bestand. Er waren gemeenten in Nederland die de inwoners verplichtten tot het hebben van een blusemmer.

Tegenwoordig worden de brandweertinnen voor een uitruk opgeroepen met behulp van modernere communicatiemiddelen, maar vroeger was het

dikwijls een torenwachter die de mobilisatie in gang zette. Met nachtwachten, hoornblazers, klokluiders, met ratels en kleppers werden de mannen opgeroepen om de brand te gaan blussen.

Ordonnantie

In 1780 vaardigde Mr. Jacob Herman Vingerhoedt, de nieuwe eigenaar van de Heerlijkheid Esselickerwoude, een 'Ordonnantie op het weren en blussen van brand' uit. Dit brandweerreglement is het oudst bekende van Woubrugge. De heer Vingerhoedt was van mening dat het vaststellen van deze ordonnantie noodzakelijk was, want in zijn voorwoord zegt hij: "In aanmerking genomen de grote wanorde en de daaruit voortvloeiende onheilen welke bij het ontstaan en in het blussen en dempen van brand binnen onze Heerlijkheid plaats grijpen, alsmede van de grote onachtzaamheid welke de werklieden met het roken van tabak in als bij turf- en hooischuren dagelijks wordt begaan is ons de hoge noodzakelijkheid gebleken om zulke rampen te voorkomen die door het open vuur kunnen ontstaan."

Zowel twee leren blusemmers als de originele Brandordonnantie zijn in ons museum tentoongesteld.

Voor de schuur van "Hotel Guldmond" ('Het oude Raedthuys') de brandspuit, met van links naar rechts: Kees Ket († 1948) schoenmaker aan de Van Hemessenkade, Gerit van Klaveren, handel in rijwielen, later elektricien, Gerit Buis († 1940) werkte bij De Dageraad; tevens was hij reserve machinist van gemaal Vierambachtspolder

Bronnen

Altijd Paraat – 60 jaar brandweervereniging Woubrugge.

Dokter Lothlaan 1 in Woubrugge

door Anneke Zwarst

Dit pand mag best wel beeldbepalend genoemd worden. Het staat op een mooie plek in het centrum van Woubrugge, bijna verscholen achter de meer dan honderd jaar oude prachtige plataan.

De gemeente Woubrugge besloot tot de bouw van dit pand, toen kort na de Tweede Wereldoorlog bleek dat de huisvesting van de brandweerkorpsen in Woubrugge en Hoogmade niet meer aan de eisen voldeed. De brandspuit van Woubrugge was gestald in de Raadhuisstraat in een schuur van commandant Wittebol en die van Hoogmade was ondergebracht in de restanten van de toren van de middeleeuwse dorpskerk.

Links de schuur van commandant Wittebol, tot 1951 de brandweergarage van Woubrugge.

In het midden de restanten van de kerktoren, tot 1956 het onderkomen van de Hoogmadese brandweer.

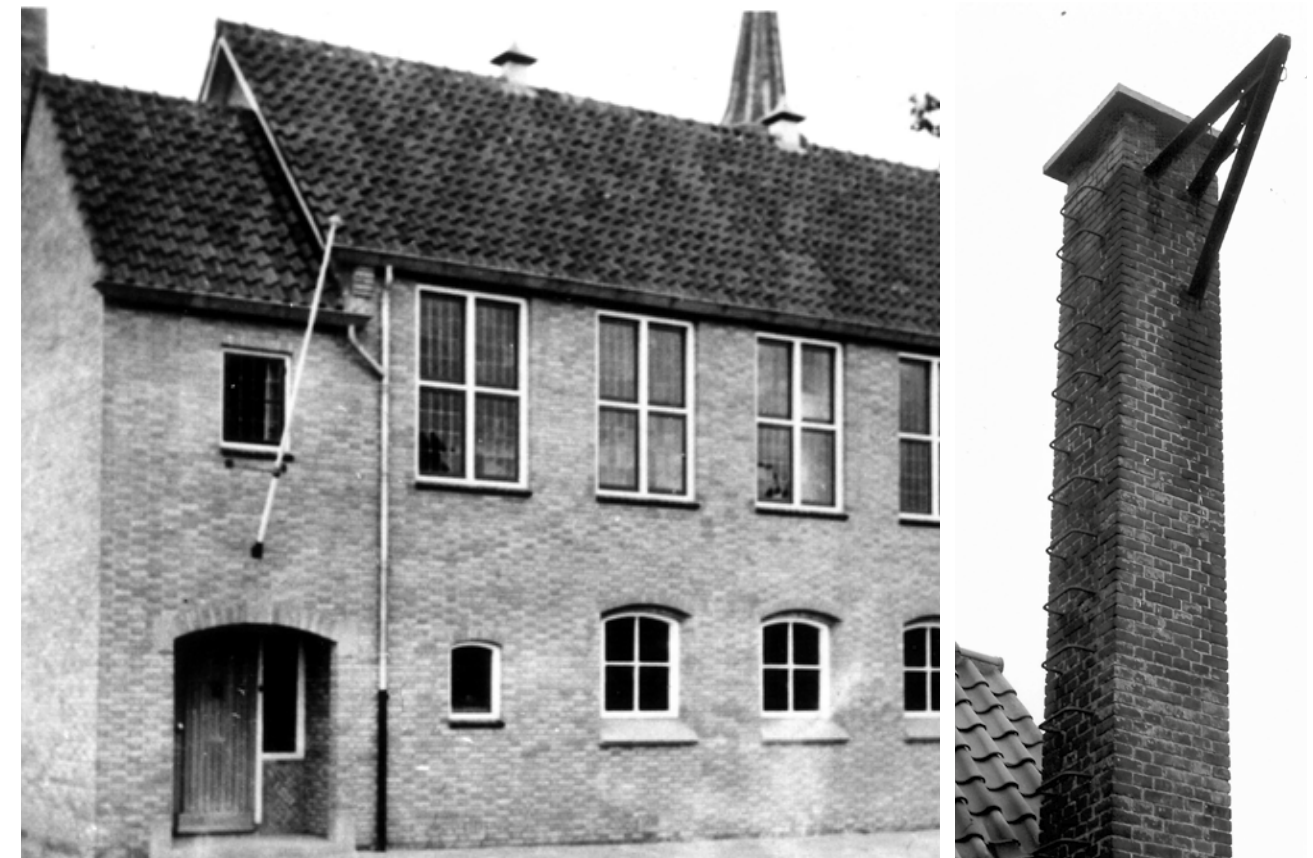
De MSA wordt de pas geopende garage aan de Dokter Lothlaan ingeduwld.

En hoewel de gemeente de noodzaak van nieuwe huisvesting inzag, dwong de nasleep van de oorlog tot zuinig beleid en dus duurde het nog enkele jaren voordat de eerste paal voor de nieuwe huisvesting de grond in kon.

In 1948 stond de nieuwbouw voor de eerste keer op de agenda, maar pas in 1950 was er sprake van een concreet plan van architect S. Westra en wel voor - hoe modern - een multifunctioneel gebouw. Op 18 juli 1950 besloot de gemeenteraad tot nieuwbouw. Daarvoor werd een bedrag beschikbaar gesteld van in totaal f 40.400,00, waarvan f 33.000,00 voor de bouw, en de rest voor bouwrijp maken, toezicht en uitvoering. Helaas bleek bij de openbare aanbesteding dat geen van de negen inschrijvers het voor dit bedrag kon doen. Het plan werd versoberd en dat resulteerde in een offerte

van f 39.374,00 van de Gebr. Akerboom uit Rijpwetering aan wie de opdracht gegund werd. Op 17 oktober 1950 werd aldus door de gemeenteraad besloten met vier tegen drie stemmen.

De Zuid-Hollandse Provinciale Brandweerbond steunde de bouw van een nieuwe garage, omdat alleen dan kon worden voldaan aan de eisen die gesteld werden aan zo'n remise. Om een zo kort mogelijke aanrijdtijd te kunnen garanderen én vanwege het uitbreidingsplan van de gemeente Woubrugge moest de nieuwe garage wel een centrale ligging krijgen. In het uitbreidingsplan, bekend als Woubrugge-West, was één hoek van de Dokter Lothlaan bestemd voor een nieuw Groene Kruisgebouw en de andere hoek voor de nieuwe brandweergarage. Want toen ook een onderzoek naar andere mogelijkheden in het dorp dan stalling bij commandant Wittebol geen succes had, was de bouw van een nieuwe garage onontkoombaar geworden.

In het nieuwe gebouw was de begane grond voor de brandweerauto bestemd; aan de schoorsteen links achter werden de brandslangen gedroogd.

Op de bovenverdieping werd één kamer ingericht als gemeentearchief. De commissaris van de koningin had al herhaaldelijk laten weten dat die archieven een betere bewaarplaats vereisten dan de oude openbare school. In het uit 1887 daterende gemeentehuis aan de Raadhuisstraat was namelijk ook geen ruimte. De tweede kamer op de bovenverdieping bood tevens gelegenheid om de door veldwachter en (amateur) historicus Otto Cornelis van Hemessen (1854-1937) verzamelde objecten tentoon te stellen.

Op 11 augustus 1951 werd de door gemeentearchitect S. Westra ontworpen nieuwe brandweergarage in gebruik genomen. De mannen van de brandweer konden tweemaal applaudiseren: de eerste keer toen de brandspuit veilig en wel in de nieuwe garage stond en de tweede keer toen burgemeester Van Wageningen meedeelde dat de brandweervergoeding verhoogd zou worden.

Voortaan kreeg men geen f 1,15 maar f 2,00 per uur in geval van brand en f 1,00 voor een oefenuur. Tot 1984 heeft het pand aan de Dokter Lothlaan als

brandweergarage gefunctioneerd. Om aan alle eisen voor brandbestrijding te kunnen voldoen was het noodzakelijk geworden een nieuwe brandweerauto aan te schaffen, een tankautospuiter 838. En helaas, deze nieuwe trots van het brandweerkorps paste niet in de huidige garage. Een tijdelijk onderkomen werd gevonden in de werkplaats van de D.I.G.O. aan de Vrouwgeestweg. En weer moest het gemeentebestuur aan de slag om een nieuw onderkomen voor de brandweer te bouwen. Op 25 november 1989 was het zover en kon de kazerne aan de Vrouwgeestweg in gebruik genomen worden en deze kazerne fungeert nog steeds als zodanig.

8

In 1951 eindelijk een echte expositieruimte voor de verzameling van O.C. van Hemessen.

De vrijgekomen ruimte in de Dokter Lothlaan 1 is inmiddels al die jaren in gebruik bij de Modelbouwvereniging Woubrugge die daar een fijne plek heeft om te kunnen bouwen. Het gemeentearchief heeft elders een gekwalificeerd onderkomen gekregen waardoor de expositieruimte vergroot kon worden. Beide gebruikers hopen nog vele jaren de activiteiten in dit mooie pand uit te oefenen in Woubrugge.

Bronnen

- Het boek "Altijd Paraat", 60 jaar brandweervereniging Woubrugge 1945 – 2005
- Archief museum Van Hemessen

Nieuwsgierig geworden naar het pand Dokter Lothlaan?

De wandeling "Rondje om de kerk" laat u niet alleen de oude brandweergarage zien, maar ook allerlei andere markante plekjes in het centrum van Woubrugge.

Voor € 5,00 schaft u het boekje aan (bij bakker Tijsterman) en aan de hand daarvan, met foto's en teksten, leert u uw dorp beter kennen.

Verdwenen winkeltjes in Woubrugge

door Anneke Zwart

In deze serie belichten we het pand aan de H. de Boerstraat 33. Vijftig jaar geleden gebouwd met als oogmerk een winkel buiten het centrum. Dat moest een schot in de roos zijn, maar dat pakte anders uit. Verschillende ondernemers hebben hier korte tijd activiteiten gehad en bijna allemaal zijn ze verdwenen, helemaal of verplaatst naar een andere plek. Dat maakte het lastig om een getrouw beeld van de bezetting te geven in de afgelopen vijftig jaar.

In de loop van 1970 was het pandje gereed voor verhuur. Helaas waren er geen gegadigden. Het pand is ook niet zo groot en beschikt nauwelijks over opslagruimte, wat het voor een winkel minder aantrekkelijk maakt. Uiteindelijk besloot het aannemers-/bouwbedrijf Delf- en Schieland er maar zijn kantoor van te maken in plaats van de tot dan toe gebruikte bouwkeet aan de Bateweg.

In 1973 trok Piet Oudenes er met het kantoor van zijn aannemersbedrijf Hubam in. Hij heeft het, vanwege de groei van zijn bedrijf, na enkele jaren verlaten voor een groter pand in Alphen aan den Rijn. Vervolgens vestigde er zich tot 1979/1980 de heer Helman uit Woubrugge met zijn firma in kindermebelen. Niet meer te achterhalen is of dit nu een echte winkel was. Vermoedelijk stonden er voor-

1983 H de Boerstraat 33 De Kast

beelden van de meubelen die door instellingen gekocht konden worden.

Na hem kwam er in 1980 in elk geval wel een echte winkel: Bunny Boy Sport, met sportkleding en (brom)fietsen, met veel enthousiasme gerund door een telg

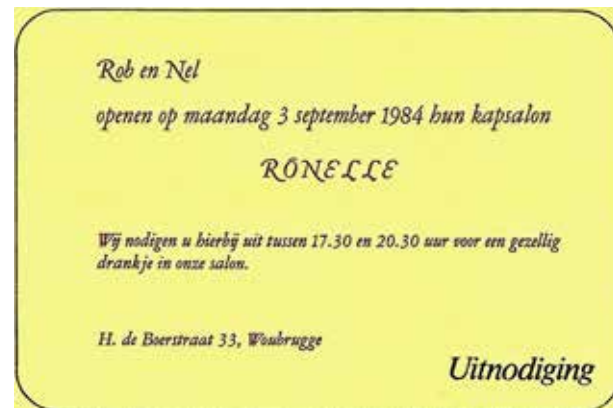
van de familie Buntsma. Kennelijk lag de winkel niet goed in de loop bij de Woubrugse bevolking en halverwege 1981 stond het pand weer leeg.

In 1983 begon het te kriebelen bij Monique Broere, bekend als keepster van het Nederlandse hockeyteam dat wereldkampioen werd. Zij woonde samen met partner Geert Gruppen in Woubrugge en had als hobby het opknappen van oude grenen meubelen. Het leegstaande pandje bood een prima ruimte voor met name het verkopen van de opgeknapte kasten. In Kees en Lijnie Windhorst, ook uit Woubrugge, vonden ze hun zakenpartners. Monique en Geert verzorgden de inkoop, reclame en administratie en meubelmaker Kees en zijn vrouw knapten de meubels op en runden de winkel. En, omdat het vooralsnog om een hobby ging, vonden de activiteiten plaats naast het 'normale' werk. Op vrijdag 28 oktober 1983 werd 'De Kast' geopend. Helaas was ook deze zaak geen lang leven beschoren, want binnen een jaar werden de activiteiten beëindigd.

9

En toen braken er goede jaren aan. Nel Kroone-Maas begon hier haar eigen kapsalon Rônelle. Op 3 september 1984 kon er voor het eerst geknipt wor-

Op 10 juni 1999 opende de in Woubrugge opgegroeide Walter van Zuuren er zijn sfeervol ingerichte kledingzaak 'Ready to Wear' als Casual & Sport Store. Hij importeerde zelf merkleding elders uit Europa waardoor hij de verkoopprijzen vanwege gunstige wisselkoersen laag kon houden, in elk geval totdat de euro ingevoerd wordt. Zover is het niet gekomen, want ook Walter moest ruim voor die tijd de deuren sluiten.

Ready to wear.

Opvallend is dat de 'winkeltjes' maar beperkte openingstijden hadden en wellicht daardoor minder kooplustig publiek trokken dan wanneer de deur alle dagen van de week open staat.

In de loop van 2000 vestigde Dick van der Post er zijn assurantiebedrijf. Dick kent vele Woubruggenaren en wie langs zijn kantoor liep werd veelal met een ferme handzwaai begroet of, als de tijd dat toeliet, vergast op een gezellig praatje. Maar na achttien jaar was het voor Dick tijd om het wat rustiger aan te doen in aanloop naar zijn pensioen.

Hij verruilde zijn kantoor voor kantoorruimte in huis en bouwt op die manier zijn zaak in gepast tempo af.

Geen leegstand na zijn vertrek, want Esther Boer verbouwde 'de winkel' tot een prachtige ruimte waar in de juiste ambiance diverse yoga- en pilateslessen worden gegeven. Vanaf 2019 is hier The Yoga District gevestigd.

En gek genoeg, met name vele dames in en buiten Woubrugge weten ineens wel de weg te vinden naar H. de Boerstraat 33.

The Yoga District

Met dank aan:

- Bep van der Laan voor foto's en folders
- Rietje Meijer
- Dick van der Post
- Gijsbert van Raad

den, en met haar team heeft ze heel wat dames en kinderen van keurige koppies voorzien. In 1990 besloot ze de kapsalon te verhuizen naar De Batehof, want, zoals gezegd, de ruimte in de H. de Boerstraat was beperkt en in het nieuwe pand kreeg ze een prachtige salon.

Daarna stond het pandje weer een paar jaar leeg.

In 1993 vestigde Stesa Chemie BV zich in het pand. Geen winkel maar een verkoopbureau voor chemische producten. Weer geen blijvertje want in 1995 is het pand weer ongebruikt en blijft dat een aantal jaren.

Hoe was het 100 jaar geleden in Hoogmade?

Frans Witteman ging voor ons na wat er in 1921 allemaal in het dorp gebeurde.

- Op 5 januari bood tuinder Th. van Wieringen via de courant te koop aan: "Vroege peulen-, doperwten en Tuinbonenzaad".
- De gemeenteontvanger zal in het gemeentelokaal te Hoogmade op woensdag 12 januari van "10 tot één uur" zitting houden voor de inning van de "Hoofd. Omslag en Hondenbelasting".
- 13 januari "Toneelvereniging St. Genesis, onderafd. Ned. R.K. Volksbond, zal a.s. Zondag een uitvoering geven. Een drama, een blijspel en een klucht zullen worden opgevoerd.... Ieder kan tegen den prijs van f 0,75 een toegangsbewijs bekomen des avonds aan de zaal."

Leidsche Courant, 29 januari 1921.

- 5 februari: "VERLOREN: Zondagavond te Hoogmade een Ridicule* met inhoud. Tegen goede belooning terug te bezorgen. Agent Leidsche Courant Hoogmade."
- Op 11 februari vond in café Hillebrand om 19.00 een openbare vergadering plaats over het onderwerp: "De Vrijwillige Ouderdomsverzekering en de voordeelen die zij biedt."
- Uit de gemeenteraadsvergadering van 10 februari: "De heer Wisman doet er mededeeling van dat hij particulier den weg naar Hoogmade heeft verbreed met gebruikmaking van zijn ploeg. Dit werk is goed gegaan en bespaart de gemeente veel werk."
- 21 februari in het Kantongerecht te Leiden: "Voor

het niet plakken van rentezegels én voor zijn knecht én voor zijn dienstbode was J.T. te Hoogmade geverbaliseerd. ...

Eisch 43 x f 2 of 43 x 1 d."

- Op woensdag 4 maart vergaderde de R.K. Volksbond. Na een lezing van de Eerw. Adviseur kwamen verschillende onderwerpen aan de orde. Ook deze: "Ook werd medegedeeld dat de "Volkskrant" ter kennismaking gratis een week kan worden ontvangen: hiervan wenschte niemand gebruik te maken."
- 26 maart: "Verkoop van 60 stuks beste Kerk-schappen op DONDERDAG 31 MAART, voorm. 10 uur precies, bij 't Café Hillebrand te Hoogmade. Het Kerkbestuur."

Leidsche Courant, 2 april 1921.

- Op 6 mei vond de maandelijks vergadering van de R.K. Volksbond plaats. Het onderwerp was 'sparen'. De opkomst was slecht. Spreker was de heer V.d. Putte uit Den Haag. "Doel was de oprichting eener afdeling Spaarkaas van den Centralen Volksbank. In zijne rede wees spreker er op dat sparen een plicht was, en vooral voor de jongelieden, die over het algemeen veel meer verdienen, dan voor hun gewone levensbehoeften noodig is."... "Voorts werden door den Secretaris propaganda-bijjetten voor deze spaarbank in de zaal rondgedeeld. C.P. Borst Jzn. werd het agentschap voor de Spaarbank opgedragen."

Dit spaarbankboekje (waarschijnlijk van rond 1927) komt uit Woubrugge heeft als nr. 1! Eb en Marja v.d. Vechte kregen het van de heer Windhorst toen zij de bank in 1983 overnamen.

- Op 21 mei zocht "Gedipl. Hoefsmid Ant. C. Dekkers een R.K. Smidsknecht"... "Gevraagd, wegens teleurstelling der tegenwoordige..."
- Op 24 mei deelde "A. Schrader, Mr. Kleermaker" mee....."dat hij zijne Barbiers-Affaire heeft overgedaan aan den Heer A. v.d. Pouw-Kraan, dien hij gaarne aanbeveelt". In dezelfde advertentie deelt deze nieuwe barbier mee dat hij "iederden Woensdag en Zaterdag vanaf 3 uur te zijnen huize gelegenheid geeft tot Scheren".
- Rond het middaguur van 24 mei brandden vijf arbeiderswoningen, "De Oude Ark" aan de Kerkstraat, tot de grond toe af. Van de inboedel werd "zoo goed als niets gered". Op initiatief van burgemeester Baumann werd een geldinzameling voor de getroffen gezinnen gestart. Ambachtsheer Wittert van Hoogland schonk f. 500 en een onbekende Leidenaar f 100.
- "Harmonievereeniging Hoogmade" vierde 29 mei het 12½-jarig bestaan met een feestavond met muziek en een berijmde toespraak.
- Begin juni ontving Otto. C. van Hemessen Sr. "een

- verdiende onderscheiding". Hij werd benoemd tot lid van het letterkundig-historisch genootschap "Maatschappij der Nederlandse Letterkunde".
- In juni 1921 ging de gemeenteraad van Woubrugge akkoord met de aanbesteding van de aanleg van drinkwaterleiding in Hoogmade voor f 80.000.
- In juni werd 'een landlooper welke te Hoogmade voorwerpen had ontvreemd opgenomen in het Huis van Bewaring".
- Op 30 juni stelde de gemeenteraad f 500 subsidie ter beschikking voor de aanleg van een paardenspoor langs de Hoogmadesche weg.
- Tuinder J.C. Zoetemelk bood 1 hectare 'uitmuntend te veld staande Haver' te koop aan.
- Eind juli hield de "Wilhelmina-Vereeniging" een "Algemeene Vergadering" over het Koninginnefeest.
- Begin augustus vroeg "Mr. Schoenmaker G. den Dubbelden" voor terstond een schoenmakersknecht.
- Medio september: "Onze plaatsgenoot H.J. Hoogenboom verwierf te Amsterdam het politiediploma."
- Op 6 november veroorzaakte "den vreeselijk storm, die Zondagmiddag heerschte" aan huizen, kerk en school aanzienlijke schade. "De Vespers werd afgezegd".

*Een 'Ridicule' is 'eene kleine werkbeurs der vrouwen'. Bron: internet.

Bronnen: Leidsche Courant, Leidsch Dagblad resp. Nieuwe Leidsche Courant in 1921 via Krantenarchief van Erfgoed Leiden en Omstreken.

Reticules uit rond 1920. (Google afbeeldingen)

Verhalen van een dorpsjongen

door Anneke Zwarst

Piet (Petrus Leonardus) Boerman is geboren op 15 november 1907 in Hoogmade. Tot zijn huwelijk in 1938 is hij in Hoogmade blijven wonen en in die tijd heeft hij het dorp – zijn dorp – zien veranderen. Als scherp observator beschrijft hij aan de hand van kleine gebeurtenissen het leven in Hoogmade in het begin van de twintigste eeuw, een tijd van grote veranderingen: karrensporen werden wegen, gaslantarens werden elektrisch, er kwam zelfs een busverbinding. In zijn verhalen wordt een blik gegeven op het platteland van toen. De bittere armoede, het harde werken en het grote standverschil tussen de boeren en de arbeiders. God had immers de standen gewild. Het geeft een goed tijdsbeeld van een dorp zoals er veel in Nederland waren.

Enkele jaren na zijn overlijden op 24 augustus 1991 werden de verhalen gevonden in wat achtergelaten papieren. Walther en Peter Boerman vonden het de moeite waard om de 44 verhalen te bundelen en te laten drukken én om een exemplaar aan het museum te schenken. Graag maken wij u deel-

genoot van zijn belevenissen door deze, in willekeurige volgorde, te publiceren in de Jacobs ladder.

Verhaal 9.

Die Piet Boerman durfde nog wel meer

Wanneer in de winter bij storm en sterke oostenwind het grondijs sterk gelopen had, dan waren er op de Does en de Wijde Aa veel windgaten of wakken in het ijs welke voor de liefhebbers van schaatzen levensgevaarlijk waren. Deze wakken werden dan afgezet door er rondom bosjes riet in het ijs te plaatsen.

Dat was het werk van mijn vader en Keesje Berg. Werk dat buitengewoon gevaarlijk was, omdat men nooit op het oog kon zien waar het ijs betrouwbaar was en waar de betrouwbaarheid ophield. Om dit te onderzoeken werd gebruik gemaakt van een ijslegge, een grote houten hamer op een steel van circa vier meter. De houten klos lieten ze dan vanuit de hoogte voor zich uit op het ijs vallen en ging deze er door, dan was daar het ijs niet meer betrouwbaar en was dit de grens van betrouw-

baarheid. Daarna werd dan in de geslagen gaten een bosje riet geplant. Dat was dan voor de liefhebbers van het ijs een waarschuwing, dat ze zich op gevaarlijk ijs bevonden. Dat dit afzetten der wakken niet gemakkelijk was, is te begrijpen, vooral als men daarbij bedenkt, dat dit vaak gebeurde bij oosterstorm, zo'n vijftien of twintig graden onder nul. Ze hadden daarbij dan vaak allebei hun hadden en voeten nodig om niet in het wak te raken en daarbij dan onherroepelijk ten onder te gaan. Maar

deze manier van werken was dan ook het enige om levens van de ijsliefhebbers te beschermen. Geen wonder dus dat er weinig vrijwilligers voor dit werk te vinden waren en dit bijna altijd als vanzelfsprekend door mijn vader en Keesje Berg werd uitgevoerd.

Als beloning voor de doorstane kou, het gevaar en het harde werk, stond er na afloop bij de voorzitter van de IJclub dan 's avonds een borrel klaar en een pan erwtensoep.

Met deze Keesje Berg had mijn vader wel eens meer te maken gehad. Ze hadden namelijk vroeger als boerenknecht samen bij dezelfde boer gewerkt en hadden daarbij ieder het vorstelijke weekloon van vijf gulden. Toen Keesje echter trouwplannen had en vijf gulden per week toch wel karig was om een gezin te stichten, trok hij de stoute schoenen aan. Zij het dan niet met een gerust hart, hij vroeg zijn baas om opslag. Dat was heel wat in die tijd om dat te durven. Zijn baas was niet ongeschikt, helemaal niet, en zegde hem onmiddellijk een opslag van twee kwartjes per week toe, maar daar moest dan ook wat tegenover staan. In plaats van 's morgens om half vier de koeien in het land op te halen, moest hij dat dan in het vervolg doen om kwart over drie. Het werk werd toen ook wel goed betaald en dat voor zeven dagen per week en dan nog zo vroeg op als je pas getrouwd ben. Dat was Keesje Berg, altijd Keesje genoemd omdat hij, hoewel potig, toch erg klein van stuk was. Ik heb toch altijd ergens wel bewondering voor hem gehad. Vooral toen hij naar voren kwam op ons dorp als voorvechter van het eerste uur voor

de belangen der arbeiders en als voorman bij de oprichting van de R.K. Volksbond. Hij trok zich van de vaak felle kritiek der dorpsgenoten en de scheldwoorden als 'lelijke rooie' niets aan. Vooral dit laatste waren vaak de verwijten van de werkgevers/boeren aan het adres van diegene, die zijn best deed iets voor de arbeiders te bereiken. Meestal werd het voorgesteld alsof ieder die zoiets durfde te doen niet 'goed rooms' was.

Als voorman deed hij zijn best en toen hij op de eerste vergadering als zodanig het woord moest voeren, bleek duidelijk dat, hoewel hij evenals de anderen van vergadertechniek niets afwist, hij toch alles graag bestudeerde. Zo van lieverlede werd hij toch een figuur die respect afdwong, hoewel hij arm geboren, arm gebleven en arm gestorven was.

Op deze Keesje Berg kom ik nog wel terug.

Schaatsen

16

In 2019 hadden we in het museum een expositie over recreatie. Een van de onderwerpen: schaatsen. Onderstaand stuk maakte deel uit van die tentoonstelling. Past wel bij het winterse artikel in dit nummer, vond de redactie.

Schaatsen zijn gebruiksvoorwerpen. Tegenwoordig worden ze op industriële wijze gemaakt in grote aantallen en in fig uitvoeringen. Maar nog niet eens zo heel lang geleden was dat anders. Tot halverwege de 20e eeuw werden schaatsen hooguit in kleine series gemaakt. En daarvoor maakte een smid ze paar voor paar, nadat hij in overleg met zijn klant had vastgesteld aan welke eisen de schaatsen moesten voldoen. Elke klant had zijn specifieke wensen en elke smid zijn eigen vaardigheid en creativiteit. Zo ontstonden veel varianten van een ogenschijnlijk eenvoudig product. De ene smid

Dit zijn enkele van de schaatsen die we toen lieten zien Model doorloper, derde kwart 19e eeuw

was innovatiever dan de ander en smeden in een bepaalde streek 'keken bij elkaar af'. Zo ontstonden 'families' van schaatsen. Voor de vluchtige kijker zien oude schaatsen er allemaal hetzelfde uit, maar de verzamelaar weet beter. Die let op de details en ziet juist heel veel verschillen. Samen met hun cultuurhistorische context, maakt ze dat tot een interessant verzamelobject.

Friese doorlopers en laagspringers

In tegenstelling tot wat bij het 'gewone' Friese model gebruikelijk was, zijn deze schaatsen voorzien van een verlengd schaatsijzer. Het ijzer eindigt niet midden onder de schoenhak, maar loopt door tot aan het einde van het schaatshout. Dit

model wordt daarom 'doorloper' genoemd. Het langere ijzer maakte hogere snelheden mogelijk, maar was ook veiliger. Bij het remmen op gewone Friese schaatsen werd de voorvoet opgetild en met het scherpe achtereinde in het ijs gekrast. Als dat wat onhandig gebeurde, kon de rijder gemakkelijk achterover vallen, met soms ernstige gevolgen. Met de doorlopers werd een nieuwe remtechniek geïntroduceerd, die erop neer komt dat met de ijzers in een licht gekantelde stand over het ijs geschraapt wordt. Deze techniek wordt nog steeds toegepast.

Dit model betreft een verdere ontwikkeling van het doorlopermodel en werd speciaal ontwikkeld voor hardrijders. De schaatsijzers werden aan de achterkant langer gemaakt door het aanbrengen van een staartje. Dit paar heeft nog een halfhoge

17

Model laagspringer, 4e kwart 19e eeuw

neus, maar bij latere uitvoeringen werd deze niet hoger gemaakt dan de voorkant van de voetstapel. Bovendien werd de voetstapel gemaakt naar de vorm van de schoenzool, waardoor het contact met de schaatsen aanzienlijk werd verbeterd. Dit model is uitgangspunt geweest voor zowel de Koninginneschaatsen als de Friese noren.

Woubrugge in de literatuur

In vorige nummers van de Jacobslander schreven we al eens over 't Hooge nest' van Roxane van Iperen. Lezeres Joke de Koning maakte ons attent op dit boek, waarin Woubrugge genoemd wordt. Maar dit is niet de enige keer dat ons dorp in een boek ter sprake komt. Maarten Biesheuvel, (van wie binnenkort een bundel verschijnt met verhalen die na zijn dood zijn gevonden), schreef in 'Verhalen uit het gekkenhuis' in 1988 een brief aan Karel van het Reve, die zo begint:

Beste Karel,
Hoe gaat het met jou en Klazien? Ik hoop je weer eens te zien, en dat komt er misschien wel van bij de gelegenheid dat je schip weer uit Woubrugge weg moet.

Deze zin riep de volgende vraag bij de redactie op: bij welke jachthaven zou het schip van Van het Reve eind jaren '80 gelegen hebben? We hopen erachter te komen, en misschien komt daar dan wel weer een leuk artikeltje van voor in ons blad.

Weet u het? Laat het ons alsjeblieft weten!

Van een geheel andere orde is het volgende idee: wellicht wordt Woubrugge - en Hoogmade natuurlijk ook - wel vaker in de literatuur genoemd. Komt u dit fenomeen tegen? Ook dat horen we graag!

1 april

In de Jacobslander no. 4 van vorig jaar staat bij het artikel 'Jacobsoude aan de Herenweg of aan de Wijde Aa?' een gekleurd kaartje met daarop linksonder de naam 'Bancke'.

In 1981, toen er ook regelmatig twijfels waren over de locatie van het verdwenen dorp, werd in opdracht van de Historische Vereniging een poging gedaan om de fundamenten van het jachtslot 'Huis ten Bancke' boven water te krijgen. In oudere verhalen kwam deze versterkte boerderij van de adellijke familie Van Polanen steeds ter sprake. Lag er inderdaad een hofstede 'Bancke' in de toenmalige gemeenten Jacobsoude en Esselijkerwoude? Bij de zoekactie in 1981 vonden de duikers helaas niets! Niet echt verwonderlijk, want het bleek een ludieke 1-april-grap van de Historische Vereniging, nu 40 jaar geleden!

Amateur-historici op zoek naar verdwenen „Huis ten Banchen”

WOUBRUGGE — De Historische Vereniging Woubrugge is op zoek naar het verdwenen „Huis ten Banchen”. De historici kwamen op het spoor van het uit de middeleeuwen stammende jachtslot, door in de archieven van het Hoogbeemraadschap te duiken. Het jachtslot — versterkte boerderij — zou hebben toebehoord aan de adellijke familie Van Polanen, die zelfs meer van dat soort onderkomens bezat. Morgenschtend zullen duikers in opdracht van de historische vereniging, een eerste poging doen het verdwenen pand boven water te krijgen.

Aan de noordkant van de Wijde Aa staat een boerderij die de naam Huis ten Banchen draagt. Volgens de, vaak wilde, verhalen zou er in de middeleeuwen een jachtslot zijn geweest dat dezelfde naam droeg. Tijdens gesprekken met oude inwoners van Woubrugge stuiten de leden van de, twee jaar geleden opgerichte, vereniging steeds weer op dit verhaal. Aanvankelijk verwezen de historici deze verhalen naar het rijk der fabelen. „Want”, zo redeneerden de amateur-archeologen, „als het inderdaad waar zou zijn, waarom zouden de wetenschappers dan nog geen poging hebben gedaan het verdwenen huis op te sporen?”. Een gedachte die veranderde toen Herman Bosman, voorzitter van de vereniging, tijdens zijn onderzoekingen een kaart uit de veertiende eeuw vond, waarop de wateren rond het huidige Woubrugge staan.

De kaart spreekt echter niet over Woubrugge maar van de gehuchten Esselijkerwoude en Jacobsoude. Dorpen die door de vereniging zijn verdwenen. Van Esselijkerwoude rest niets meer, dan de naam die de openbare school thans draagt en van Jacobsoude is alleen nog een stenen sarcofaag over, die naast de Hervormde Kerk te vinden is. De kaart is moeilijk te lezen, want de nuidigste van De Wijde Aa is door inpolderingen sterk veranderd. De laatste inpoldering heeft begin deze eeuw plaatsgevonden. Slechts een gedeelte van de op de kaart aangegeven oevers bestaat nog. Een van de plaatsen die overens komt met de situatie op de kaart, is de afwatering van de Oudendijkse Polder. Tot 1914 stond daar de Onder- en Bovenmolen. Volgens de oude kaart is dat de plaats waar „Huis ten Banchen” moet hebben gestaan, ofwel recht tegenover het huidige „Huis ten Banchen”. Volgens de historische vereniging moet het huis samen met Jacobsoude en Esselijkerwoude in het water zijn verdwenen, omdat men destijds nog niet „veende” volgens het zogenaamde „weren” en „ribben”. Morgen hopen de historici hun vermoedens bevestigd te zien. Duikers zullen een poging doen „Huis ten Banchen” op te sporen.

Vier leden van de Historische vereniging Woubrugge bij de plek waar, volgens hen, eens „Huis ten Banchen” stond. Derde van links voorzitter Bosman.

Woubruggenaren om de tuin geleid

De historische vereniging „O. C. van Hemessen” uit Woubrugge heeft ter gelegenheid van 1 april de Woubruggenaren aardig bij de neus gehad. Het dinsdag in de L.C. geplaatste artikel over het „gevonden” Huis ten Banchen, door onze plaatselijke correspondent verflochten in een verhaal met een grote hoeveelheid werkelijke historische gegevens, heeft een flink aantal Woubruggenaren om de tuin geleid. Een aantal had zelfs helemaal niet in de gaten, dat het

een 1 aprilgrap betrof. Het duiken naar de verdronken resten van het „Huis ten Banchen” ging in Woubrugge dus niet door. Om nieuwsgierige toeschouwers bij de zogenaamde „Haven van Brunt” helemaal uit de droom te helpen, had de twee jaar oude historische vereniging een bord geplaatst met de volgende tekst: „Wie in ten Banchen gelooft vast en zeker in 1 april”.

Donderdag 02 april 1991

De oplossing. Wanneer vond wat in Rijnland plaats?

Hieronder in chronologische volgorde, de vijf historische gebeurtenissen uit Rijnland.

D. 823 Lodewijk de Vrome leent de Heerlijkheid Esselijkerwoude aan Jacob van den Woude. Bouw slot Ter Woude met kapel.

E. 1156 De kapel in Jacobsoude (Jaepswou) wordt kerk. Kerkgangers uit Hoogmade gaan te kerk in Jacobsoude.

B. 1163 Verzanding van de uitmonding van de Rijn bij Katwijk, gevolg is een verhoging van het waterniveau in de Rijn.

A. 1505 De eerste brug van Woubrugge wordt, in opdracht van Jacoba van den Woude, afgebroken. Een pont neemt de overzet-functie over.

C. 2020 Grote brand in de R.K. kerk R.K. van de Onze Lieve Vrouw Geboorte- De Goede Herder parochie.

TOEN & NU HOOGMADE

Jacobsladder 2021 Otto Cornelis

Van Klaverweijdeweg 4: in de midden-Piestpolder stond jarenlang één woning met schuren: de boerderij van Hugo Zwetsloot en Sjaan Zwetsloot-Hoogenboom.

Naast het weiden van koeien, vetweiders, verdiende Hugo Zwetsloot zijn brood als taxateur en makelaar van boerderijen en bedrijfspanden.

Via zijn erf en de dijk van de midden-Piestpolder kwamen drie families Van Leeuwen bij hun roeiboot. Daarmee staken ze de Does over. In de Doespolder stonden twee boerderijen, die alleen via het water of ijs van de Does bereikbaar waren. Pas na de opening van de omleidingsweg in 1989 kan je deze boerderijen met de auto bereiken.

Na het overlijden van Hugo Zwetsloot zijn woning en schuren verkocht en afgebroken. In 2019/2020 zijn op deze locatie vier herenhuizen gebouwd.

Hamsmade Interiors
Totaalconcept bouw en wonen

Vloeren, verlichting, tadelakt,
betoncire,
meubels en stoffen

www.hamsmade.nl
Woubrugge

nolina
growers with passion

KEUR&KEUR
Overlijdenszorg

Afscheidsvoorbereiding
Uitvaartbegeleiding
Nabestaandenzorg

0172-764333
www.keurenkeur.nl

WOUBRUGSCHE JACHTWERF
G. VAN WIJK - WOUBRUGGE - Tel. 21

ZOMER- EN WINTERBERGING - NIEUW-
BOUW en REPARATIE IN HOUT en STAAL

IN EN VERKOOP VAN JACHTEN
VERHUUR VAN ZEIL- EN MOTORBOOTEN
MET- EN ZONDER SLAAPPLAATSEN

BONDSWERF A.N.W.B. KANOSTATION
BOUW VAN MODERNE IJSJACHTEN

WOUBRUGGE
een aantrekkelijk centrum
van Watertoerisme

"De Rijnstreek en hare naaste omgeving" 1936

Woubrugse Jachtwerf G. van Wijk en Zoon
Boddens Hosangweg 80 Woubrugge

0172 - 517127
www.jachthavenvanwijk.nl

Bij **Massage Praktijk Woubrugge** kunt u terecht voor:

- * Ontspanningsmassage
- * Sportmassage
- * Massage Therapie

Wij hebben heel veel plezier in ons werk en helpen u graag.
Bij ons krijgt u een goede massage met veel zorg en aandacht.

Massage Praktijk Woubrugge

Vrouwgeestweg 2
2481 KN Woubrugge

Joost van Leeuwen:

Tel / Whatsapp: 06-51380920

Judith van Leeuwen:

Tel / Whatsapp: 06-24262972

Email: info@massagepraktijkwoubrugge.nl

Facebook: www.facebook.com/MassagePraktijkWoubrugge

www.massagepraktijkwoubrugge.nl

westmaas interieur

1894

1925

heden

Westmaas Interieur: al sinds 1894 verrassend compleet. Voor de inrichting van woning, comfortabel slapen of ambachtelijke stoffering van meubel of boot. Altijd speciaal voor u op maat gemaakt. Stap gerust eens binnen in onze winkel voor een kennismaking en een eerlijk en vrijblijvend advies.

Boddens Hosangweg 4 | Woubrugge | 0172 518107 | www.westmaas.nl

Hoekstra Autoservice

- Onderhoud
- Reparatie
- Apk

*Haal- en brengservice,
leenauto beschikbaar.*

**Zinkweg 7A
Alphen aan den Rijn
Tel.: 0172-501400**

**Maak snel
een afspraak.**
Ons team staat
voor je klaar!

**Vertrouwde gezichten op een
vernieuwde plek.**

Wij zijn er voor jou.

vertrouwd, verzekerd, Veldsink.

Dokter Lothlaan 8, Woubrugge | 0172 - 518 256 | woubrugge@veldsink.nl | veldsink.nl